

Erfelijk gehandicapte rashonden, (on)doordachte kweek: probleemstelling, oplossingen en ethische bedenkingen

**ir. Ed.J.Gubbels
Geneticus/fokkerijspecialist
4 oktober 2013**

Probleemstelling

- erfelijke afwijkingen horen bij het leven
- we kunnen niet vermijden dat ze voorkomen
- we bepalen wel de mate waarin ze voorkomen
- het gaat meestal om hooguit enkele procenten
- maar bij rashonden is dat méér dan 40%
- en dat alles door foute fokdoelen, overselectie en mateloze inteelt

Wat gaat er fout?

- fokdoelen die geen enkele bijdrage leveren aan de belangen van het dier
- fokdoelen die zelfs strijdig zijn met de belangen van het dier
- het gebruik van te weinig fokdieren om daarmee die fokdoelen snel te bereiken (overselectie)
- bewust gekozen gerichte inteelt om de gewenste kenmerken 'vast te leggen'
- en vervolgens toenemend noodgedwongen inteelt vanwege een te kleine genenpool

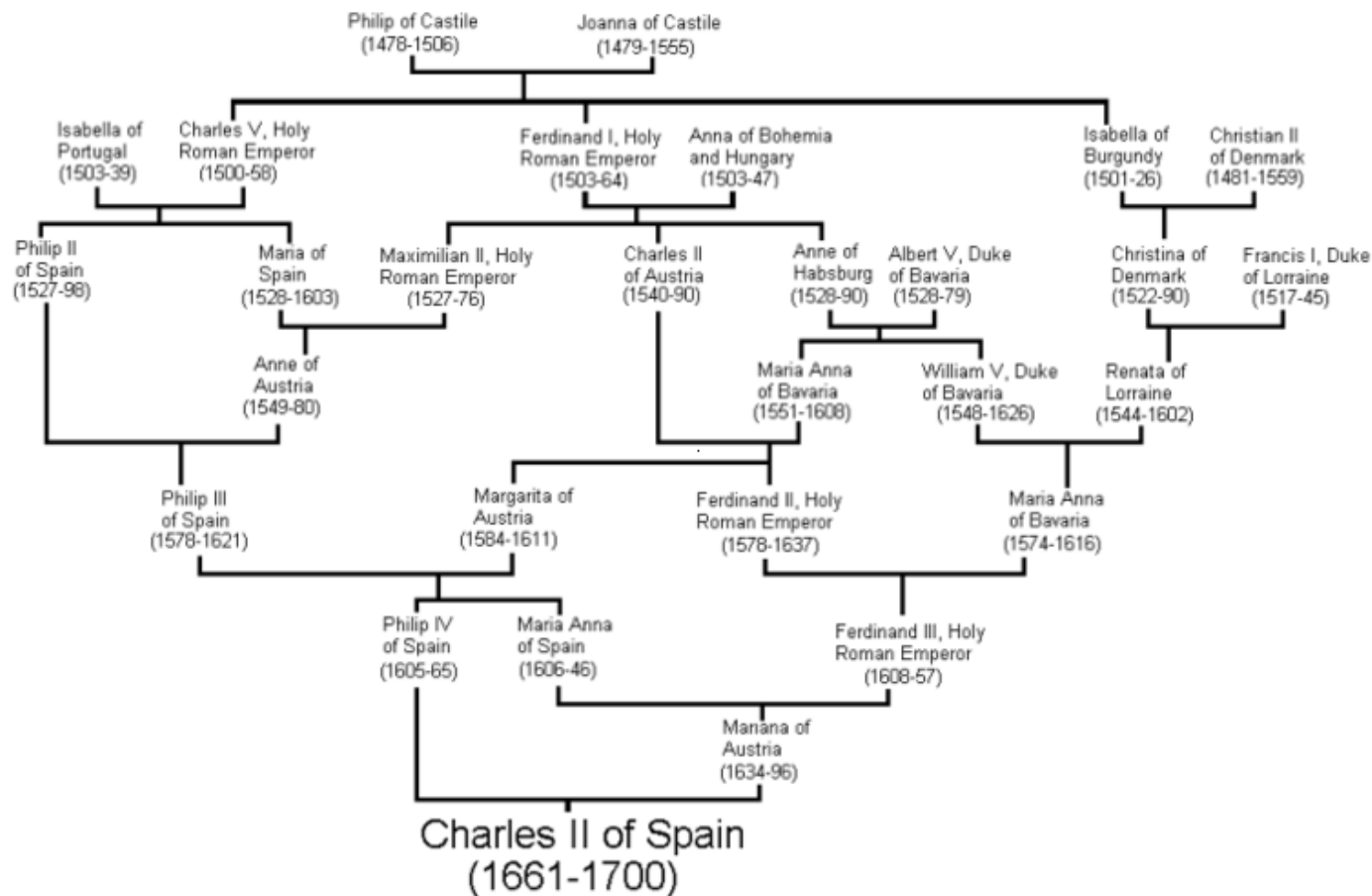
De gevolgen

- direct merkbaar zien we een toename van de frequentie van erfelijke afwijkingen,
- op de wat langere termijn zien we verlies van vitaliteit, met name:
 - verhoogde ziektegevoeligheid
 - verkorte levensduur
 - toenemende angst en nervositeit
 - afnemende vruchtbaarheid

Mateloze inteelt, een Habsburger

The Ancestry of King Charles II of Spain (1661-1700)

De zegeningen van inteelt

King Charles II van Spanje:

- zowel geestelijk als lichamelijk gehandicapt,
- uiterlijke kenmerken van het huis Habsburg zeer overdreven,
- hoofd was buitenproportioneel groot en misvormd,
- zijn onderkaak stak zover uit dat hij zijn tanden niet op elkaar kon krijgen,
- zijn tong was zo groot dat hij nauwelijks kon spreken,
- lopen kon hij ook maar met moeite,
- met 35 was hij verlamd, epileptisch, kaal, slechtziend en vrijwel tandeloos, met 37 werd hij ook nog doof.
- zijn geestelijke toestand was al niet veel beter, hij bleef erg lang kinderlijk en werd vervolgens al snel seniel

INBREEDING

Still thinking about your hot cousin?

Men **VS** Monkey.com

DIY.DESPAIR.COM

Bron Man **VS** Monkey.com

Oplossingen?

- iedereen probeert het probleem te ‘verdunnen’, men ziet tal van oorzaken (bij anderen uiteraard)
 - de consument wil het
 - de keurmeesters bepalen het
 - het staat in de rasstandaard
 - wij zijn geen dierenartsen
 - de rasvereniging stimuleert het
 - kijk eerst maar eens bij die broodfokkers
- er is maar één verantwoordelijke: de fokker

Maar ja

- de rashondensector slaagt er al vele tientallen jaren niet in het probleem zelf op te lossen
- dat is ook logisch, de wedstrijd tussen mensen is belangrijker dan het welzijn van hun honden
- de fokkersbelangen (status, aanzien en geld) bepalen het fokdoel
- en het zo geroemde 'gezondheidsbeleid' is alleen maar reparatiebeleid achteraf
- de productie van erfelijk gehandicapte dieren gaat onverstoort verder

Een doorbraak in Nederland

de aansprakelijkheid van fokkers wordt wettelijk vastgelegd ter bescherming van het welzijn van de dieren en van de consument:

artikel, lid 2

2. In ieder geval wordt bij het fokken, bedoeld in het eerste lid, voor zover mogelijk voorkomen dat:

- a. ernstige erfelijke afwijkingen en ziekten aan nakomelingen worden doorgegeven;*
- b. uiterlijke kenmerken worden doorgegeven aan, of kunnen ontstaan bij, nakomelingen die schadelijke gevolgen hebben voor welzijn of gezondheid van de dieren;*
- c. gefokt wordt met dieren met ernstige gedragsproblemen of met dieren die deze aan hun nakomelingen doorgeven ;*
- d.*

En de eigen ethiek dan?

- er is geen diereneigenaar te vinden die niet kan uitleggen hoezeer hij van zijn dieren houdt
- op zich is dat geweldig, ieder mens draagt de volle verantwoordelijkheid voor de gezondheid en het welzijn van de dieren die hij fokt en houdt
- en ondanks dat worden er nog steeds grote aantallen dieren gefokt, die met vermijdbare erfelijke handicaps door het leven moeten

Een spijtige conclusie

- het is een trieste constatering dat de wetgever consumenten (en hun dieren) moet beschermen tegen ethisch wat minder-begaafde exterieurfokkers
- kennelijk kan dat niet anders, de kynologie blijkt na vele tientallen jaren de ontkenningsfase nog steeds niet voorbij te zijn